

Sygn. akt **XXVII Ca 2527/17**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 marca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVII Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodnicząca:	SSO Ada Sędrowska
Protokolant:	sekr. sądowy Agnieszka Gromek

po rozpoznaniu w dniu 29 marca 2018 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. P.**

przeciwko (...) **Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie

z dnia 23 marca 2017 r., sygn. akt II C 2241/16

1. oddała apelację;
2. zasądza od M. P. na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 450 (czteryście pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w instancji odwoławczej.

Sygn. akt XXVII Ca 2527/17

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym 4 maja 2016 roku M. P. wniósł o zasądzenie od (...) Spółki akcyjnej z siedzibą w W. kwoty 425,79 euro oraz kwoty 2.64 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi w następujący sposób: od kwoty 400 euro od dnia 18 sierpnia 2014 roku do dnia zapłaty, od kwoty 25,74 euro od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, od kwoty 17,00 zł od dnia 4 listopada 2014 roku do dnia zapłaty i od kwoty 9,64 zł od dnia 4 sierpnia 2014 roku do dnia zapłaty. Powód wniósł także o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Nakazem zapłaty z dnia 5 lipca 2016 r. wydanym w postępowaniu upominawczym referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy w Warszawie orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

W sprzeciwie od powyższego nakazu zapłaty (...) Spółka akcyjna z siedzibą w W. zaskarżyła nakaz w całości i wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 23 marca 2017 r. Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie oddalił powództwo i zasądził od M. P. na rzecz (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 1.217,00 zł tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 1.200,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód, zaskarżając go w całości i zarzucił:

1. naruszenie prawa materialnego poprzez błędne zastosowanie terminu przedawnienia określonego art. 778 k.c., dla roszczeń wynikających z nieprawidłowej realizacji umowy o imprezę turystyczną zawartej z organizatorem turystyki (nie zaś z przewoźnikiem lotniczym).
2. naruszenie prawa materialnego poprzez niezastosowanie normy przedawnienia, określonej art. 118 k.c. (brak uregulowania terminu przedawnienia roszczeń w treści ustawy o usługach turystycznych), w sytuacji, w której powodowie dochodzą roszczeń wynikających z nieprawidłowej realizacji imprezy turystycznej.
3. naruszenie prawa materialnego poprzez wydanie orzeczenia z naruszeniem treści art. 3 pkt 6 rozporządzenia (WE) 261/2004, w zw. z art. 11 ustawy o usługach turystycznych, to jest z naruszeniem praw pasażerów wynikających z ustawy o usługach turystycznych, będącej implementacją dyrektywy 90/314/EWG, w zakresie terminu przedawnienia roszczeń będących konsekwencją nieprawidłowo zrealizowanej umowy o imprezę turystyczną.
4. naruszenie prawa procesowego, to jest art. 233 § 1 w zw. z art. 328 § 2 w zw. z art 230 k.p.c. poprzez dokonanie oceny dowodów:
 - a. w sposób wadliwy, tj. z pominięciem dowodu z korespondencji e- mail pomiędzy pełnomocnikiem powoda, a pracownikiem Urzędu Lotnictwa Cywilnego oraz potwierdzeniem transakcji opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, co w konsekwencji doprowadziło do błędnego wniosku, iż strona powodowa nie wykazała zwłoki w spłacie zobowiązania z tytułu opóźnienia rejsu na trasie K.- D. z dnia 04 sierpnia 2014 roku oraz poniesionych kosztów, związanych ze wszczęciem postępowania przed Prezesem (...);
 - b. niewszechstronnie, to jest poprzez uznanie za nieudowodnione fakty, których zasadności pozwana nie kwestionowała.

Powołując się na wskazane zarzuty, na podstawie art. 386 § 1 i 4 k.p.c. powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie na jego rzecz kwot:

- a. 400,00 euro wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 18 sierpnia 2014 roku do dnia 01 stycznia 2016 roku oraz z odsetkami ustawowymi w wysokości za opóźnienie od dnia 01 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;
- b. 25,79 euro wraz z odsetkami ustawowymi w wysokości za opóźnienie od dnia 06 maja 2016 roku do dnia zapłaty;
- c. 17,00 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 04 listopada 2014 roku do dnia 01 stycznia 2016 roku oraz z odsetkami ustawowymi w wysokości za opóźnienie od dnia 01 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;
- d. 9,64 złotych od dnia 04 sierpnia 2014 roku do dnia 01 stycznia 2016 roku oraz z odsetkami ustawowymi w wysokości za opóźnienie od dnia 01 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;
- e. zasądzenie od pozwanej spółki akcyjnej (...) na rzecz strony powodowej kosztów postępowania przed sądami pierwszej i drugiej instancji, wg norm przepisanych.

Alternatywnie powód wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji, dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu w postępowaniu apelacyjnym z przesłuchania stron z ograniczeniem do powoda M. P., na okoliczność niedopełnienia przez pozwanego przewoźnika lotniczego obowiązku informacyjnego, określonego artykułem 14 ustępem 2 rozporządzenia (WE) 261/2004, polegającego na

zaniechaniu wręczenia pisemnej informacji stronie powodowej, na temat przysługujących powodom praw, w związku z wystąpieniem opóźnienia na trasie D.- K. z dnia 18 sierpnia 2014 roku oraz rozpoznanie apelacji na rozprawie.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji w całości oraz zasądzenie od powoda kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda nie mogła zostać uwzględniona.

Wbrew zawartym w niej twierdzeniom Sąd Rejonowy, wydając zaskarżony wyrok, nie dopuścił się żadnego z zarzucanych mu uchybień, a kwestionowane rozstrzygnięcie – zarówno w sferze jego podstawy faktycznej jak i prawnej – jest w ocenie Sądu odwoławczego trafne i odpowiada prawu.

Sąd Rejonowy prawidłowo ocenił zebrany w sprawie materiał dowodowy, w zakresie w jakim był on przydatny dla rozstrzygnięcia o zasadności powództwa i na jego podstawie wywiódł trafne wnioski, które przełożyły się na prawidłowość rozstrzygnięcia.

Zarzuty naruszenia przepisów prawa materialnego, tj. art. 778 k.c. oraz art. 118 k.c. pozwany całkowicie błędnie argumentował tym, że roszczenie w związku z opóźnionym lotem wynika z nieprawidłowej realizacji umowy o imprezę turystyczną zawartej z organizatorem turystyki, nie zaś z przewoźnikiem lotniczym, dlatego też zastosowanie powinien mieć 10 – letni termin przedawnienia. Nieuzasadnione jest stanowisko powoda, iż wobec braku uregulowania terminu przedawnienia roszczeń w treści ustawy o usługach turystycznych, w sytuacji gdy powodowie dochodzą roszczeń wynikających z nieprawidłowej realizacji imprezy turystycznej, termin przedawnienia winien być oceniany na podstawie przepisów ogólnych.

Okoliczność czy umowa o przelot była częścią umowy o świadczenie usług turystycznych zawartą z biurem podróży, czy też została samodzielnie zawarta przez pasażera z przewoźnikiem lotniczym nie wpływa na przysługujące mu roszczenie, którego podstawę stanowi treść Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 295/91. Rozporządzenie to ma bowiem zastosowanie bez względu na to w jakich okolicznościach doszło do zawarcia umowy przewozu.

Sąd Rejonowy słusznie wskazał, że kwestia przedawnienia roszczenia z tytułu opóźnionego lotu została jednoznacznie wyjaśniona przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 17 marca 2017 r., III CZP 111/16, gdzie wskazano, że roszczenie o odszkodowanie przewidziane w art. 7 ww. rozporządzenia (WE) nr 261/2004, przedawnia się w terminie rocznym na podstawie art. 778 k.c.

Powyższa uchwała w sposób kompleksowy zbadała możliwość zastosowania do omawianego rozporządzenia (WE) przepisów o przedawnieniu roszczenia przewidzianych w art. 35 konwencji montrealskiej, art. 208 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze oraz art. 788 k.c. i art. 118 k.c.

Sąd Najwyższy odniósł się również do charakteru odszkodowania przewidzianego w tym akcie prawnym wskazując, że odszkodowanie przysługujące na podstawie art. 7 ust. 1 rozporządzenia nr 261/2004 stanowi cywilnoprawną kompensację szkód materialnych i niematerialnych, związanych z nienależytym wykonaniem przez przewoźnika zobowiązania wynikającego z zawartej umowy przewozu.

Zaznaczyć przy tym należy, powołane przepisy mają zastosowanie również wówczas, gdy podróżny wykonuje lot na podstawie umowy, która nie jest zawarta bezpośrednio z przewoźnikiem (w przedmiotowej sprawie przelot był częścią usługi wykupionej przez powodów w biurze podróży) .

Jak wskazał Trybunał Sprawiedliwości w wyroku z dnia 11 maja 2017 roku C- 302/16 Rozporządzenie nr 261/2004 obejmuje zarówno przewoźników lotniczych wykonujących lub zamierzających wykonać lot zgodnie z umową zawartą z pasażerem lub działającej w jego imieniu innej osoby prawnej lub fizycznej, mającej umowę z tym pasażerem. Celem rozporządzenia jest bowiem zapewnienie wysokiego poziomu ochrony pasażerów poprzez ustanawianie wspólnych zasad systemu należnych im odszkodowań w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lotu lub jego dużego opóźnienia dla pasażerów lotów regularnych, ale również pasażerów lotów nieregularnych, w tym także stanowiących część zorganizowanych wycieczek (motyw 1,4,5 Rozporządzenia). Przepisy te ustanawiają jednakowe dla wszystkich pasażerów zryczałtowane odszkodowanie za lot opóźniony, różnicowane długością lotu, bez względu na to czy pasażer miał umowę zwaną bezpośrednio z przewoźnikiem, czy za pośrednictwem osób trzecich, czy była ona częścią imprezy turystycznej, w której pasażer brał udział.

Trybunał Sprawiedliwości w swoich orzeczeniach (m.in. w sprawie C-344/04) podkreślał, że szkody powstałe na skutek odwołania, czy opóźnienia lotu lub nie przyjęcia pasażera na pokład są niemal identyczne dla wszystkich tych podróży i przez to mogą być naprawione poprzez ujednoczone i zryczałtowane odszkodowanie, które ma zadośćuczynić starcie czasu. Zgodnie z powołanym rozporządzeniem uprawnienia pasażerów, bez względu na sposób zawarcia umowy z przewoźnikiem, są równe i jednakowe, podobnie jak obowiązki wykonującego lot przewoźnika wobec tych osób. Zasady te nakazują również zapewnić pasażerom opóźnionego lotu jednakowy sposób dochodzenia do wypłaty odszkodowania. Jeśli tak, to powinni być oni również zrównani w niekorzystnych skutkach prawnych spowodowanych z jednej strony upływem czasu, z drugiej niewykonywaniem przez uprawnionego przysługujących mu uprawnień (uprawniony nie ma obowiązku korzystania ze swego prawa, wykonywania go, jednak musi liczyć się w takim wypadku z powstaniem niekorzystnych dla siebie skutków prawnych, łącznie z utratą prawa).

Tak więc wychodząc od celu przepisów rozporządzenia i zasad stanowiących jego podstawę przyjąć należy, że pozostawiając każdemu z państw członkowskich ustalenie przepisów regulujących przedawnienie roszczeń (wyrok TSUE z dnia 22 listopada 2012 roku w sprawie C-139/11) przy ich stosowaniu uwzględniać należy nie tylko zasady równowagi i skuteczności ale także jednolitości i równości w dochodzeniu odszkodowania bez względu na sposób zawarcia umowy z przewoźnikiem.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy uznał, że termin przedawnienia roszczeń o odszkodowanie przewidziany w art. 7 powołanego rozporządzenia winien być stosowny jednakowo w stosunku do wszystkich pasażerów spełniających przesłanki wskazane w rozporządzeniu, bez względu na rodzaj stosunku umownego łączącego strony tj. czy przewóz odbywał się na podstawie samodzielnej umowy przewozu zawartej pomiędzy pasażerem i przewoźnikiem, czy na podstawie umowy mieszanej o usługę turystyczną w ramach lotu czarterowego.

W konsekwencji Sąd Okręgowy nie znalazł także podstaw do uwzględnienia zarzutu naruszenia art. 3 pkt 6 rozporządzenia (WE) 261/2004 w zw. z art. 11 ustawy o usługach turystycznych, który powód uzasadniał właśnie nieprawidłowo zrealizowaną umową o imprezę turystyczną.

Mając na uwadze, że roszczenia z tytułu opóźnionego lotu ulegają przedawnieniu, stosownie do regulacji art. 778 k.c., z upływem roku od dnia wykonania przewozu, roszczenie nie mogło zostać uwzględnione z uwagi na skutecznie podniesiony zarzut przedawnienia tak w zakresie do wysokości przewalutowanej części roszczenia głównego, jak i co do roszczenia ubocznego w postaci odsetek za opóźnienie (które uległy przedawnieniu wraz z przedawnieniem roszczenia głównego).

Wbrew zarzutom apelacji nie było podstaw do przyjęcia 10-letniego terminu przedawnienia na podstawie art. 125 § 1 zd. 1 k.c., zgodnie z którym roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego, jak również roszczenie stwierdzone ugodą zawartą przed sądem albo przed sądem polubownym albo ugodą zawartą przed mediatorem i zatwierdzoną przez sąd, przedawnia się z upływem lat dziesięciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. W niniejszej sprawie przepis ten nie miał zastosowania. Przedawnienie, o którym mowa w powołanym przepisie

dotyczy roszczeń stwierdzonych tytułem wykonawczym i może nastąpić po jego uzyskaniu, a więc po wydaniu prawomocnego orzeczenia. Taka sytuacja nie miała miejsca w sprawie niniejszej.

Argumentacja podnoszona wraz z zarzutami naruszenia prawa procesowego, to jest art. 233 § 1 w zw. z art. 328 § 2 w zw. z art 230 k.p.c., a dotycząca dokonania oceny dowodów skutkującej nieuwzględnieniem powództwa w zakresie pozostałych kosztów powstałych w związku z postępowaniem administracyjnym również okazała się niezasadna. Skoro roszczenie główne uległo przedawnieniu.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku na podstawie art. 385 k.p.c.

Podstawę rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego stanowił art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 2 w zw. z §10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800).

SSO Ada Sędrowska